

Фронтальна форма організації навчальної діяльності учнів передбачає навчання однією людиною групи учнів або цілого класу. За такою організації навчальної діяльності кількість слухачів завжди переважає за кількість тих, хто говорить. Всі учні в кожен момент часу працюють разом чи індивідуально над одним завданням із подальшим контролем результатів.

До цієї групи належать інтерактивні технології, що передбачають одночасну спільну роботу всього класу. Сюди входять: «обговорення проблеми в загальному колі», «незакінчені речення», «навчаючи – вчуся», «розв'язання проблем», «дерево рішень», «мікрофон», «мозковий штурм», «пошта», «обговорення проблеми в загальному колі» [2, с. 42-43].

Це загальновідома технологія яку застосовують, як правило, у комбінації з іншими. Її метою є з'ясування певних положень, привернення уваги школярів до складних або проблемних питань у навчальному матеріалі, мотивація пізнавальної діяльності, актуалізація опорних знань тощо. Учитель має заохочувати всіх учнів до рівної участі й дискусії.

Інтерактивні методи у поєднанні з класичними методами навчання утворюють ідеальну основу для вивчення навчального матеріалу в початковій школи.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Освітні технології: навч.-мет. посібн. / укл. Пехота О. М. – К., 2002. – 255 с.
2. Пометун І. О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посібник / І. О. Пометун. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.

УДК 378.011.3-057.175:005.336.5

*Оксана Бульвінська
(Київ, Україна)*

БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ

У статті зроблений термінологічний аналіз Закону України «Про освіту» і стратегічних документів Європейського простору вищої освіти щодо професійного зростання науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти. Пропонується саме поняття «безперервний професійний розвиток» розглядати як базове, що буде включати різні види і форми професійного зростання науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти.

Ключові слова: *безперервний професійний розвиток; заклади вищої освіти; науково-педагогічні працівники; підвищення кваліфікації; професійне зростання.*

The article makes a terminological analysis of the Law of Ukraine «On Education» and strategic documents of the European Space of Higher Education concerning the professional growth of academic staff of higher education institutions. It is proposed to consider the concept of «continuing professional development» as a basic one, which will include different types and forms of professional growth of academic staff of higher education institutions.

Key words: *academic staff; certification training; continuing professional development; professional growth; higher education institutions.*

Як наголошується у Паризькому комюніке міністрів освіти країн – членів Болонського процесу (2018), інституційні, національні та європейські ініціативи з педагогічної підготовки, безперервного професійного розвитку викладачів, пошук шляхів кращого визнання високої якості та інноваційного викладання в їх кар'єрах є одним із напрямів сприяння високоякісній освіті [4, с. 7]. Адже саме від компетентностей викладачів вищої школи, чий професійний рівень відповідає сучасним тенденціям розвитку вищої освіти;

викладачів, здатних відповісти на освітні виклики сучасності, залежить якість вищої освіти і перспективи розвитку країни в цілому. Отже, безперервний професійний розвиток науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти є одним з головних стратегічних напрямів реформування вищої освіти в Україні.

У Законі України «Про освіту» законодавчо закріплені визначення понять, що характеризують професійне зростання науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти – освіта дорослих, післядипломна освіта, безперервний професійний розвиток, підвищення кваліфікації, стажування, перепідготовка тощо. У ст. 18 Закону подається визначення освіти дорослих як загального поняття, а також перелік її складників.

Отже, згідно із Законом «Про освіту», «освіта дорослих, що є складовою освіти впродовж життя, спрямована на реалізацію права кожної повнолітньої особи на безперервне навчання з урахуванням її особистісних потреб, пріоритетів суспільного розвитку та потреб економіки.

Складниками освіти дорослих є:

- післядипломна освіта;
- професійне навчання працівників;
- курси перепідготовки та/або підвищення кваліфікації;
- безперервний професійний розвиток;
- будь-які інші складники, що передбачені законодавством, запропоновані суб'єктом освітньої діяльності або самостійно визначені особою» [3].

Як бачимо, безперервний професійний розвиток розглядається як складник освіти дорослих на рівні з післядипломною освітою, професійним навчанням та перепідготовкою і підвищенням кваліфікації. У цій же ст.18 він визначається як «безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей фахівців після здобуття вищої та/або післядипломної освіти, що дає змогу фахівцю підтримувати або покращувати стандарти професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності» [3].

Проте у ст. 59 Закону «Про освіту», яка присвячена саме професійному розвитку та підвищенню кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників закріплене дещо інше розуміння цього процесу: «Професійний розвиток педагогічних і науково-педагогічних працівників передбачає постійну самоосвіту, участь у програмах підвищення кваліфікації та будь-які інші види і форми професійного зростання» [3]. Тобто, як бачимо, професійний розвиток включає в себе будь-які форми професійного зростання, в тому числі підвищення кваліфікації і самоосвіту.

Така неузгодженість понять вносить деяку плутанину в розуміння базових понять, пов'язаних з професійним зростанням науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти.

На цій неузгодженості акцентують увагу і науковці [2]. Так, аналізуючи сутнісний зміст понять «професійний розвиток», «саморозвиток», «професійний саморозвиток», Ю. Скиба робить висновок, що у вітчизняній науковій літературі немає загальноприйнятого визначення безперервного професійного розвитку [5, с. 84]. Оскільки це поняття, запозичене з європейського наукового дискурсу, нещодавно увійшло в український, усталеним науковим поняттям було поняття «професійний розвиток». Так, «Енциклопедія освіти» (2008) визначає професійний розвиток як «процес формування суб'єкта професійної діяльності, тобто систему певних властивостей в умовах неперервної професійної освіти, самовиховання та здійснення професійної діяльності. У процесі професійного розвитку особистість оволодіває системою професійно важливих якостей, до якої входять комунікативні, мотиваційні, характерологічні, рефлексивні, освітні, інтелектуальні, психофізіологічні властивості людини» [1, с. 733].

У Європейському просторі вищої освіти безперервний професійний розвиток викладача (Continuing Professional Development – CPD) визначається як постійний процес розвитку

професійних знань, навичок та цінностей з допомогою кваліфікованих фахівців як на робочому місці, так і за його межами [6, р. 5].

На нашу думку, саме поняття «безперервний професійний розвиток» слід розглядати як базове, родове, що буде включати різні види і форми професійного зростання науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти. Саме таке розуміння безперервного професійного розвитку викладачів університетів закладене і в стратегічних документах Європейського простору вищої освіти. Наприклад, у звіті Європейської інформаційної мережі в галузі освіти «Eurydice» «Modernisation of Higher Education in Europe: Academic Staff – 2017» під Continuing Professional Development (CPD) розуміються всі програми, які надають викладачам можливість покращити свої професійні компетентності [7, р. 13].

Отже, термінологічний аналіз Закону України «Про освіту» і стратегічних документів Європейського простору вищої освіти щодо професійного зростання науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти засвідчив деяку неузгодженість понять, що характеризують професійне зростання викладачів університетів. Вважаємо, що саме поняття «безперервний професійний розвиток» слід розглядати як базове, що буде включати різні види і форми професійного зростання науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Енциклопедія освіти / гол.ред. В. Г. Кремень. – Київ: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
2. Жабенко О. В. Підвищення рівня професійної компетентності науково-педагогічних працівників: право чи обов'язок / О. В. Жабенко // Молодий вчений. – 2017. – № 10. – С. 432–438.
3. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page> (дата звернення: 10.08.2018).
4. Паризьке комюніке (2018). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/06/06/12/paris-communiqueenua2018.pdf> (дата звернення: 25.08.2018).
5. Скиба Ю. А. Сутнісний аналіз дефініцій «саморозвиток» і «професійний саморозвиток» науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти / Ю. А. Скиба Актуальні питання підготовки майбутніх вчителів хімії : теорія і практика: збірник наукових праць. Випуск 3. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – С. 83–88.
6. Bubb S., Earley P. Leading and Managing Continuing Professional Development / S. Bubb, P. Earley. – London: SAGE Publications, 2007. – 188 p.
7. Modernisation of Higher Education in Europe: Academic Staff – 2017. Eurydice Report. – Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2017. – 172 p.

УДК 37.012:37.018

*Валентина Вакуленко
(Краматорськ, Україна)*

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ РЕГІОНАЛЬНОГО ІНСТИТУТУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У статті здійснено понятійний аналіз дефініцій «управління», «інноваційна діяльність», «управління інноваційною регіонального інституту післядипломної педагогічної освіти», а також розкрито сутність організації ефективної системи управління.

Ключові слова: *управління, інноваційна діяльність, управління інноваційною регіонального інституту післядипломної педагогічної освіти.*